

Den 23 september 1972 brann restaurang och nattklubben Oscar på Rhodos. 32 personer bland dem 29 skandinaver omkom. 15 svenskar skadades, minst 3 saknades.

Branden började i övervåningen där det fanns ca 300 gäster. De flesta befann sig på dansgolvet. Gästerna var fångade i en fälla. Bara en smal trappa ledde ned. Panikscener utspelades när man försökte utrymma. Alla släckningsförsök var förgäves.

Branden uppstod genom överbelastning i elsystemet. En gäst försöker släcka branden i en kabel med en våt trasa. Elektriker tillkallas, men man glömmer larva brandkåren. Man underrättar ej gästerna om faran. Gästerna i bottenplanet utrymmer och klarar sig alla utan skador. För gästerna en trappa upp blir det värre.

Plötsligt börjar det brinna på olika ställen samtidigt och lokalen fylls med rök. Varningen från personalen når gästerna först när meterhöga lågor slår upp i trappan.

Nu har det gått 10 minuter efter det att första rökslingan syntes. Tid som förspilldes i föga genomtänkta handlingar.

Nu utbryter paniken. Många kastar sig ned i trappan där de möts av av lågorna och omkommer. Några visas till en nödutgång bakom ett draperi och bringas i säkerhet. För återstoden finns bara som enda utväg att genom de utslagna fönstren kasta sig ned på gatan.

Slutsatsen blir, att en olycklig kombination av samverkande faktorer - de bristfälliga evakuerings-möjligheterna, den explosionsartade brandspridningen samt bristfälliga språkliga kontakter, uteslutande varje form av mera nyanserad information varit den huvudsakliga orsaken till att så många offer krävdes.

De kommunala och regionala myndigheterna erkände oförbehållsamt att räddningsaktionerna under detta skede knappast kunde vinna bedömnarnas gillande. De präglades av felaktiga bedömningar, dålig information, bristande materiella resurser. Räddningspersonalen var dåligt övad och synnerligen dåligt ledd. Vattenbegjutning ansågs medföra risk att hela området då skulle göras strömförande! Inga stegar restes. Vad gjorde man? Jo - tog hand om dem som hoppade.

Vad som framskymtar med bestämdhet är bristen på lämplig brandsläckningsutrustning. Man hade inget att jobba med och insåg snart det hopplösa i att ingripa.

Det finns dock inget som talar för att onormal fördröjning förekommit vid avtransport av skadad. Tre ambulanser gick i skytteltrafik. Taxi anlätades för lätt skadade.

Den medicinska situationen på sjukhuset var hela tiden under kontroll. Ingen av de skadade avled på grund av otillräcklig eller för sent insatt behandling.

Grekerna insåg snart, att man ej hade tillräckliga resurser för en adekvat behandling. Det blev en lättnad då man fick veta, att patienterna skulle flygevakueras.

Flygevakueringen förbereddes tidigt, och mindre än ett dygn efter att branden startat var hjälp på väg. Planet med den svenska hjälpgruppen kom efter 8 timmars flygning fram till Rhodos och efter en rond på sjukhuset började ilastningen av 7 patienter.

Fyra timmar efter landningen på Rhodos var planet på väg till Sverige igen. Transporten hem varade i 10 timmar. Efter landningen på Arlanda transporterades patienterna till Uppsala Akademiska och Karolinska. Då hade det gått 47 timmar sedan olyckan på restaurang Oscar.

Identifieringen av de döda tog minst 5 dagar.

En ansvarsdebatt uppstod efter olyckan. De grekiska utredarna riktade häftig kritik mot den bristfälliga elektriska installationen. Restaurangägaren anklagades för att han ej följt bestämmelserna om samlingslokaler och att han i tid ej varnat gästerna, och brandkåren beskyldes för uppenbar inkompetens. Elinstallatören, restaurangägaren och brandchefen har åtalats.